

OTSUS

Vaidlustusaja number	93-24/274456
Otsuse kuupäev	13.06.2024
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	Delfi Meedia AS-i vaidlustus Riigi Tugiteenuste Keskuse riigihankes „Ajakirja Tööelu väljaandmine (Tööinspeksioon)“ (viitenumber 274456) PR Partner OÜ pakkumuse edukaks tunnistamise otsusele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Delfi Meedia AS, esindaja vandeadvokaat Tarvo Lindma Hankija, Riigi Tugiteenuste Keskus, esindaja Riina Loorpuu Kolmas isik, PR Partner OÜ
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 4 ja RHS § 198 lg 3 alusel

- 1. Jätta Delfi Meedia AS-i vaidlustus rahuldamata.**
- 2. Jätta Delfi Meedia AS-i vaidlustusmenetluse kulud tema enda kanda.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 05.03.2024 avaldas Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusena läbiviidava riigihanke „Ajakirja Tööelu väljaandmine (Tööinspeksioon)“ (viitenumber 274456) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi RHAD), sh Tehniline kirjeldus (edaspidi TK).

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks, 04.04.2024, esitasid pakkumused Delfi Meedia AS, PR Partner OÜ ja Menu Meedia OÜ.

2. Hankija tunnistas 07.05.2024 otsusega edukaks PR Partner OÜ pakkumuse.

3. 16.05.2024 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Delfi Meedia AS-i (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus PR Partner OÜ (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumuse edukaks tunnistamise otsusele.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 22.05.2024 kirjaga nr 12.2-10/93 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 27.05.2024 ja neile vastamiseks 30.05.2024. Vaidlustuskomisjoni poolt määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha ja menetluskulude taotluse Vaidlustaja. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Hankija. Kolmas isik oma seisukohti vaidlustusmenetluses ei esitanud.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **Delfi Meedia AS**, põhjendas vaidlustust järgmiselt.

5.1. Pakkumiste hindamisel omistati väärtuspunkte järgmiselt:

- Kolmanda isiku pakkumusele (väärtuspunkte kokku 77)

Tegevus- ja ajakava - 5 punkti

Ajakirja kontseptsiooni kirjeldus - 25 punkti

Keskkonnahoidlik lisandväärtus - 7 punkti

Pakkumuse maksumus (12 000 eurot) - 40 punkti

- Delfi Meedia AS-i pakkumusele (väärtuspunkte kokku 75,45)

Tegevus- ja ajakava - 5 punkti

Ajakirja kontseptsiooni kirjeldus - 25 punkti

Keskkonnahoidlik lisandväärtus - 7 punkti

Pakkumuse maksumus (12 483,33 eurot) - 38,45 punkti

5.2. Hindamismetoodika kirjelduse kohaselt on hindamiskriteeriumide hulgas keskkonnahoidlikkuse lisandväärtuse kriteerium, mis koosneb 3 komponendist, mis kokku annavad maksimaalselt vastavalt $4+3+3=10$ väärtuspunkti.

Hindamiskomisjoni 06.05.2024 protokoll (edaspidi Protokoll) kohaselt sai Vaidlustaja pakkumus keskkonnahoidliku lisandväärtuse eest 7 punkti: esimese komponendi eest 4 punkti ja teise komponendi eest 3 punkti. Kolmanda komponendi eest Vaidlustaja pakkumus punkte ei saanud. Kolmanda isiku pakkumus sai keskkonnahoidliku lisandväärtuse eest samuti 7 punkti: esimese komponendi eest 4 punkti, teise komponendi eest punkte ei saanud ja kolmanda komponendi eest 3 punkti.

Hankija on hindamiskriteeriume rikkudes jätnud keskkonnahoidliku lisandväärtuse kolmanda komponendi eest Vaidlustaja pakkumusele põhjendamatult 3 punkti andmata ning andnud Kolmanda isiku pakkumusele keskkonnahoidliku lisandväärtuse kolmanda komponendi eest alusetult 3 punkti.

5.3. Sõltumata sellest, kas Hankija määras ebaõigesti punkte nii Vaidlustaja kui Kolmanda isiku pakkumusele või üksnes Vaidlustaja pakkumusele või üksnes Kolmanda isiku pakkumusele - kõigil juhtudel oleks Vaidlustaja pakkumuse punktide arv suurem kui Kolmanda isiku pakkumusel.

5.4. Vaidlustaja pakkumuse hindamine

Hindamismetoodika kirjelduse (edaspidi Kirjeldus) kohaselt omistatakse 3 punkti järgmisel juhul: *Pakkuja on pakkumuses kirjeldanud, kuidas ajakirja väljaandmise protsessis või järeltegevustes arvestatakse täiendavate (lisaks trükkimiseks kasutatavale paberile ja trükkimise protsessile) keskkonnahoidlike lahendustega. Pakutud lahendus loob täiendava lisandväärtuse ning selle osa keskkonnasäästu aspektist on selgelt määratletav.*

Vaidlustaja esitas pakkumuses alljärgneva kirjelduse:

Eraldi manuses olevatele trükikoja keskkonnasäästlikkuse dokumendid. Kuna lisaks avaldatakse 3 artiklit ka Delfis (2 artiklit Delfi Ärilehes ning 1 nii Ärilehes kui ka kuvatakse Delfi esilehe roteerivas sisuturundusplokis 7 päeva,) siis jõuab keskkonnasäästlikumal viisil oluline ajakirja/teema info ka võimalikult suurele auditooriumini, mida paberkandjal printajakirjaga ei saavuta. Artikli(te) enda artiklilingi (URL) jagamise võimalus tagab ka keskkonnale säästlikuma info leviku kui paberkandjal info edastamine. Lisaks saab artikli(te)sse soovi korral lisada allalaetav ja prinditav jaotus/infomaterjal, et vähendada nõ tühja valmistrükkimist.

Lisaks esitas Vaidlustaja pakkumuse osaks olevas dokumendis kontseptsioon lk 3 esimeses ja teises lõigus alljärgneva kirjelduse:

Lisaks senisele klassikalisele veebiversioonidele avaldatakse Tööinspektsiooni poolt valitud (Delfi annab nõu) 3 artiklit Delfis - 2 artiklit Ärilehes ning 1 nii Ärilehes kui ka kuvatakse Delfi esilehe roteerivas sisuturundusplokis 7 päeva. Läbi artiklisse lisatavate võimalike linkide saab suunata edasi lugema ka teisi artikleid, teha üleskutseid call to action (CTA).

Artiklite avaldamine Delfis tugevdab TI kuvandit kui eestkõnelejana, suurendab info leviku võimalust kõikides sihtrühmades ning tagab ka keskkonnasäästlikkuse tagamise. Lisaks saab artikli(te)sse soovi korral lisada allalaetav ja prinditav jaotusmaterjal, et suurendada selle praktilise info levikut, kuid vähendada nõ tühja trükkimist. Artikli(te) enda artiklilingi (URL) jagamise võimalus tagab ka keskkonnale säästlikuma info leviku kui paberkandjal info edastamine.

Hankija jättis Vaidlustaja pakkumusele 3 punkti andmata järgmisel põhjusel:

Pakkuja ajakirja väljaandmise protsessis või järeltegevustes arvestab täiendava keskkonnahoidliku lahendustena 3 artikli avaldamist Delfis võimalusega artiklit alla laadida ja printida. Kuna ajakirja kõik artiklid ilmuvad elektrooniliselt Tööinspektsiooni kanalites, siis leiab hankija, et pakutud lahendus ei loo täiendavat lisandväärtust ning selle osa keskkonnasäästu aspektist ei ole selgelt määratletav.

Vaidlustaja leiab, et Hankija taoline järeldus ja põhjendus ei ole kooskõlas RHAD-is sätestatud kriteeriumidega ja Vaidlustaja pakkumusega.

5.4.1. Riigihanke eeltoodud tingimuste kohaselt on määrav see, kas pakkumuse esitaja pakutud täiendavad lahendused on (i) objektiivselt keskkonnahoidlikud ja (ii) kas need on selgelt määratletavad. Riigihanke tingimuste kohaselt ei oma tähendust see, kui suur on pakutud lisalahenduste keskkonnahoidlikkuse mõju ja ulatus.

Protokollist nähtub, et Hankija on asunud hindama Vaidlustaja pakutud lahenduste keskkonnahoidlikkuse mõju ja ulatust ning leidnud, et need ei ole selgelt määratletavad lähtudes nende kvaliteedist ja kvantiteedist. Sellist diskretsiooni hinnangute andmiseks Hankijal ei olnud.

5.4.1.1. Vaidlustaja on esitanud pakkumuses kirjelduse, milliseid konkreetseid lahendusi Vaidlustaja pakub (lisaks Riigihankes tellitule 3 artiklit online keskkonnas Delfis; lisaks sisuturundusplokis Delfi esilehel 7 päeva; lisaks artikli lingi jagamise võimalus; lisaks alla laetav ja ning soovi korral prinditav infomaterjal). Ei saa olla vaidlust, et online võimalused Riigihankes tellitud ajakirja sisu laiemaks jagamiseks ja lisaks seonduvad täiendavad artiklid online meedias on Riigihanke mõistes täiendavad keskkonnasäästlikud lahendused (lisaks paberkandjal ajakirjale). Hanke lõppeesmärk on vastava ajakirjas avaldada soovitava teabe viimine võimalikult laiale hulgale inimestele ja seda pakutud lisalahendused võimaldavad ning

seejuures keskkonnasäästlikul viisil (ilma paberkandjale trükkimata).

5.4.1.2. Vaidlustaja on pakkumuses rõhutanud nimetatud aspektide keskkonnasäästlikkust ja need lisalahendused on konkreetsed ning selgelt määratletavad.

5.4.1.3. Hankija põhjendustes esitatud viide sellele, et ajakirja kõik artiklid ilmuvad niikuinii Tööinspeksiooni elektroonilistes kanalites, on asjakohatu. See asjaolu ei väära seda objektiivset asjaolu, et Vaidlustaja pakkus konkreetseid täiendavaid lisalahendusi ning need lisalahendused on keskkonnahoidlikud. Need kõik on lisaks Tööinspeksiooni elektroonilistes väljaannetes avaldatavale ning Tööinspeksiooni elektroonilistes kanalites avaldatu ei muuda pakutud lisalahendusi ebavajalikuks või mittekeskkonnahoidlikeks. Seega on alusetu ka põhjendus, et Vaidlustaja pakutud lisalahendused ei loo lisaväärtust - Riigihanke esemeks olevas ajakirjas avaldatav teave jõuab Vaidlustaja pakutud lisalahenduste tulemusena laiemale hulgale inimesteni kui see jõuaks pelgalt Tööinspeksiooni elektrooniliste kanalite kaudu.

5.4.2. Vaidlustaja on pakkumuses viidanud kasutatava trükikoja keskkonnasäästlikkust käsitlevatele ja pakkumuse lisana esitatud dokumentidele. Hankija ei ole nimetatud komponendi osas Vaidlustaja pakkumuse hindamisel neid asjaolusid ja dokumente üldse arvesse võtnud.

5.4.3. Vaidlustaja pakkumus täidab kõik keskkonnahoidliku lisandväärtuse kriteeriumi kolmanda komponendi miinimumnõuded ning pakkumusele tulnuks anda 3 punkti.

5.5. Kolmanda isiku pakkumuse hindamine

Protokolli kohaselt on Kolmas isik esitanud pakkumuses järgmise kirjelduse:

Ellington on loonud pilvepõhise tellimisplatvormi, mis ühendab klienti tootmisettevõtetega, võimaldades tellijal läbipaistvat protsessi ise kontrollida. Keskkonna säästmiseks kasutab Ellington tänu pilvepõhisele tellimisplatvormile ära trükitööstuses juba olemasolevat võimekust, suunab tööd selleks kõige sobivamasse masinasse, vähendab materjalikulu ja jääkide teket, mahutades trükise kõige optimaalsemale poognale ning vähendades transporti, tootes tellijale võimalikult lähedal. Kui siiski jääke tekib, suunatakse paber ümbertöötlemisele. Hankija leidis järgmist:

Hankija peab oluliseks lisaväärtuseks, mis on ka keskkonnasäästu aspektist selgelt määratletav, et trükikoda võtab tagasi trükiste ülejäägi (vanad ajakirjad ja/või jaotusmaterjalid), mis kasutust ei leidnud ja hoolitseb selle eest, et need läheksid tagasi ringlusesse. Oluline kestlikkuse vaatest on ka pakkuja igapäevane keskkonnasäästlik tegevus.

5.5.1. Protokollist ei ole võimalik järeldada, millele tuginedes leidis Hankija, et Kolmanda isiku igapäevane tegevus on keskkonnasäästlik. Protokollist ei nähtu Kolmanda isiku sellekohast kirjeldust, ega muid asjaolusid või vastavaid viiteid. Hankija sellekohane seisukoht ei ole kooskõlas Kolmanda isiku esitatud faktiliste asjaolude ja andmetega ega võimaldanud teha taolist järeldust.

5.5.2. Pakkumuste hindamise keskkonnahoidlikkuse lisandväärtuse kolmanda komponendi kirjeldus ei käsitle igapäevast keskkonnasäästlikku tegevust kriteeriumina. Tingimuste kohaselt võis Hankija arvestada üksnes *ajakirja väljaandmise protsessis või järeeltegevustes keskkonnahoidlike lahendustega*. Seega pakkuja üldine igapäevane keskkonnahoidlik tegevus või tegevusetus ei oma nimetatud komponendi puhul tähendust.

5.5.3. Hankija järeldus ja põhjendus seonduvalt Kolmanda isiku igapäevase tegevuse vastamisega keskkonnahoidlikkuse nõudele ei vasta kriteeriumidele, et pakkumuse esitaja pakutav lisalahendus peab (i) andma lisaväärtust ja peab olema (ii) selgelt määratletav. Hankija üldsõnaline sedastus igapäevase tegevuse vastavusest keskkonnahoidlikkuse nõuetele ei anna lisaväärtust ega ole ka selgelt määratletav.

5.6. Hankija on käsitanud Vaidlustaja ja Kolmanda isiku suhtes samu asjaolusid ja tingimusi erinevalt

5.6.1. Isegi kui pakkuja igapäevase tegevuse vastavus keskkonnahoidlikkusele omab tähendust, ei ole Hankija seda Vaidlustaja osas arvesse võtnud ega hinnanud, kuid on seda teinud Kolmanda isiku suhtes.

5.6.2. Vaidlustaja on pakkumuses viidanud kasutatava trükikoja keskkonnasäästlikkust käsitlevatele ja pakkumuse lisana esitatud dokumentidele. Need dokumendid kirjeldavad samuti mh Vaidlustaja üldist (igapäevase tegevuse) keskkonnahoidlikkust, kuid Hankija ei ole neid asjaolusid arvestanud (jättes punktid andmata), aga on pidanud võimalikuks analoogseid asjaolusid arvestada Kolmanda isiku pakkumuses puhul.

5.6.3. Hankija on Kolmanda isiku pakkumuse hindamisel arvestanud, et trükikoda võtab tagasi trükiste ülejäägid ja hoolitseb selle eest, et need läheksid uuest ringlusesse. Vaidlustaja eeldas, et Hankija on teadlik, kellele ta soovib hangitavad ajakirjad ja materjalid paber kandjal edastada ning on tellinud vaid vajaliku eksemplaride arvu lähtudes tegelikust vajadusest ja jaotusplaanist. RHAD-is puudus viide, et paber kandjal materjale tellitakse varuga või ülejäägiga. Samuti oli Vaidlustajal alus lähtuda eeldusest, et Hankija kasutab rahalisi vahendeid otstarbekalt ja säästlikult ega ei telli rohkem paber kandjal materjale kui neid vaja on.

5.6.4. Vaidlustaja kasutatav trükikoda (Printall) võtab samuti tagasi kõigi trükiste ülejäägid ja hoolitseb, et need läheks tagasi ringlusesse. See on elementaarne ja tavapärane Vaidlustaja ja trükikoja vahelistes ärisuhetes.

5.7. Vaidlustaja esitas 24.05.2024 täiendavad seisukohad.

5.7.1. Vaidlustaja ei nõustu Hankija vastuses esitatud põhjendustega, et ajakirja sisu elektroonilistes kanalites (digiväljaannetes ja digitaalses vormis) Riigihankes ettenähtust laiemale auditooriumile ei sisusta Riigihanke keskkonnahoidliku lisandväärtuse kolmandat komponenti.

5.7.1.1. RHAD-is ei olnud määratletud kriteeriume ega piiranguid selles osas, millised meetmed on käsitlevad keskkonnahoidlike meetmetena ning millised mitte. Samuti ei olnud Hankija selgitanud „digiprügi“ tähendust ega seda, et väljaanne digitaalses vormis on käsitletav „digiprügina“ ning see ei ole arvestatav keskkonnasäästliku meetmena.

5.7.1.2. Ükski õigusnorm ei defineeri ega sisuta „digiprügi“ mõistet. Hankija väide veebis sisalduva teabe digiprügina käsitlemise kohta ei ole üldteada. Vaidlustaja ei nõustu Hankija käsitlelusega, et teabe veebi üles laadimine ja/või seal hoidmine on „digiprügi“ ja et see on keskkonnakahjulik ja Hankija ei ole oma paljasõnalist spekulatsiooni tõendanud.

5.7.1.3. Igasugune inimtegevus jätab keskkonnale jälje, sh andmete veebi üles laadimine ja/või seal hoidmine omab mingisugust mõju keskkonnale. Üldteada on see, et paber kandjale teabe trükkimine ja levitamine on keskkonda oluliselt koormavam kui veebi sama teabe üles laadimine ja hoidmine. Hankija ei ole RHAD-is seadnud tingimuseks, et vastav kolmas komponent peaks olema selline, mis ei oma mingit mõju keskkonnale ning selline tingimus oleks ka võimatu. Tingimuseks oli keskkonnasäästlik lisameede, mis tähendab, et see pidi olema keskkonna seisukohalt säästlikum kui Riigihanke esemeks olev tellitav töö.

5.7.1.4. Vaidlustaja poolt Riigihankes pakutud lisalahendused Delfis ja Ärilehes jms on käsitlevad lisalahendustena, mis pakuvad lisandväärtust. Kui piirduda üksnes Riigihanke

esemeks olevate töödega, ei jõuaks Hankija tellitud väljaandes avaldatav teave sellises mahus ja ulatuses nii laiale auditooriumile kui seda võimaldaks Vaidlustaja pakutud lisalahendus. Seega on tegemist lisandväärtust loova lisalahendusega.

Ei saa olla vaidlust, et Riigihanke eesmärgiks on olnud väljaande kaudu teabe jagamine. Avaliku sektori ülesandeks on avaliku ressursi eest avaliku teabe jagamine võimalikult laiale ringile isikutele. Seega on võimalikult lai teabe saajate ring soodsam ja parem Riigihanke ning Hankija eesmärkide saavutamisele. Antud juhul ei ole ega saa olla küsimus selle täpses mõõtmises, kui palju laiem ring selle teabe sellisel juhul saab või kui palju see keskkonda säästab, vaid oluline on see, et Vaidlustaja pakutu selle tagab ja sellega on lisandväärtuse kriteerium täidetud.

5.7.1.5. Hankija ei olnud RHAD-is määranud, kui suur peab olema pakutav lisandväärtus ega ka seda, millises ulatuses (kui suure mõjuga) peab olema kaasnev keskkonnasääst.

6. Hankija, **Riigi Tugiteenuste Keskus**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Vaidlustaja leiab, et Hankija on pakkumuste hindamisel hindamiskriteeriume rikkudes jätnud Vaidlustaja pakkumusele keskkonnahoidliku lisandväärtuse kolmanda komponendi eest põhjendamatult andmata 3 punkti ning on andnud Kolmanda isiku pakkumusele põhjendamatult keskkonnahoidliku lisandväärtuse kolmanda komponendi eest 3 punkti.

Hankija on hindamise viidud läbi õiguspäraselt lähtudes hindamismetoodikas toodust ja arvestades Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumuses esitatud andmeid.

6.2. Hindamismetoodika keskkonnahoidliku lisandväärtuse kolmanda komponendi eest oli võimalik saada 3 punkti juhul, kui pakkuja on pakkumuses kirjeldanud, kuidas ajakirja väljaandmise protsessis või järeltegevustes arvestatakse täiendavate (lisaks trükkimiseks kasutatavale paberile ja trükkimise protsessile) keskkonnahoidlike lahendustega. Lisaks oli oluline, et pakutud lahendus loob täiendava lisandväärtuse ning selle osa keskkonnasäästu aspektist on selgelt määratletav.

6.3. Vaidlustaja esitatud kirjeldusest saab eristada kahte osa:

- eraldi pakkumuses olevad trükikoja keskkonnasäästlikkuse dokumendid, mille all on silmas peetud ilmselt pakkumuses olevat dokumenti „Trükikoja keskkonna kinnitused_Tööelu_Delfi Meedia AS.pdf“;
- 3 artikli avaldamine Delfis, mis võimaldab keskkonnasäästlikumal viisil olulised teemad viia võimalikult suure auditooriumini ning artiklite lingi jagamise võimalus, mis samuti tagab keskkonnasäästlikuma info leviku kui paberkandjal info edastamine. Lisaks on võimalik artiklitesse lisada allalaetav ja prinditav jaotus/infomaterjal, et vähendada nõ valmistrükkimist.

6.3.1. Dokumendi „Trükikoja keskkonna kinnitused_Tööelu_Delfi Meedia AS.pdf“ puhul on tegemist kinnitusega, et Printalli trükikojas kasutatakse keskkonnasäästlikkuse saavutamiseks jätkusuutlikku paberit ning trükikoda on rakendanud I tüüpi ökomärgist ning ISO14001 keskkonnajuhtimissüsteemi. Nende kahe tingimuse puhul on tegemist kinnitustega hindamismetoodika keskkonnahoidlike lisandväärtuste esimese ja teise komponendi nõude täitmise kohta ning Hankija on nende eest ka vastavad lisandväärtust andvad punktid pakkumusele omistanud (4+3 punkti).

6.3.2. Kirjelduse teise osa puhul on Vaidlustaja eesmärk olnud viia teemad võimalikult suure auditooriumini keskkonnahoidlikul viisil avaldades 3 artiklit Delfis ning lisada artiklitesse allalaetav ja prinditav jaotus/infomaterjal, et vähendada nõ valmistrükkimist. Hankija hinnangul ei ole tegemist täiendava keskkonnahoidliku lahendusega, mis looks täiendavat lisandväärtust ning selle osa keskkonnasäästu aspektist oleks selgelt määratletav, kuna ajakirja kõik artiklid ilmuvad juba nagunii elektrooniliselt teenuse tellija kanalites. Iga online artikliga, mis mõnes serveris üleval ripub, kaasneb sisuliselt digiprügi. Digiprügi on andmemah, mis ei

tooda lisaväärtust, sest on ühekordse kasutusega, korduva sisuga, kahjustatud, unustatud ning mis kahjustab oma olemasoluga keskkonda, sest vajab ressursse ülalpidamiseks ning sellega kaasneb CO₂ emissioon atmosfääri. Isegi kui nõustuda, et online võimalused laiendavad tellitava ajakirja sisu jagamist, siis üksnes võimalik laiema lugejaskonnani jõudmine ei ole olemuselt seotud keskkonnanahoiuga, eriti arvestades fakti, et Riigihankega tellitava ajakirja kõik artiklid ilmuvad nagunii ka teenuse tellija kanalites. Nii teenuse tellija kui ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (kelle allasutuseks teenuse tellija on) ühine eesmärk pikemas perspektiivis on vähendada digitaalset jalajälge Internetis. Tänapäevased veebitrendid on võtnud aina mahukama suuna, kus lehtede kuvamisel kasutatakse ohtralt skripte, animatsioone ja hüplikaknaid eelkõige reklaami kuvamiseks. Sellisel kujul artiklite avaldamine kahandab nende väärtust, kuid samal ajal suurendab nii digitaalset kui ökoloogilist jalajälge. Seetõttu pole ka väljapakutud digitaalne kanal lisaväärtusena arvestatav.

6.3.3. TK kohaselt trükitakse iga ajakirjanumbrit eeldatavalt 750 tk ning vastavalt antud kogusele tuli esitada ka ajakirjade koostamise (sh trükkimise) fikseeritud maksumus. Seega ei ole asjakohane Vaidlustaja väide, et artiklite avaldamisega Delfis vähendatakse n.ö valmistrükkimist.

6.3.4. Delfis 3 artikli avaldamine ning artiklitesse lisatav allalaetav ja prinditav jaotus/infomaterjal on Vaidlustaja pakkumuses toodud kontseptsiooni elluviimise üks osa, mida hinnati hindamismetoodikas toodud kriteeriumi „Ajakirja kontseptsiooni kirjeldus“ alusel.

6.4. Vastavalt TK-le on riigihanke esemeks perioodilise ajakirja Tööelu jaoks vajaliku sisendi ning infomaterjali koostamine ja ajakirja väljaandmine eeldatavalt 2024. ja 2025. aastal (3 väljaannet aastas ja 6 väljaannet lepinguperioodi jooksul). Lisaks ajakirja sisu üldisele koostamisele kuulub käesoleva hanke mahtu ka igas ajakirjanumbris ühe artikli tõlge võõrkeelest (välismaal ilmunud materjalide, artiklite jms tõlkimine võõrkeelest eesti keelde) ning vajadusel avaldamisloa saamine, sobiva pildimaterjali tootmine või ostmine (sh autoriõigused) ja sidustamine tekstiga ning kujundamine, praktilise väärtusega jaotusmaterjali koostamine (vastavalt pakkuja kontseptsioonile tegevuskalender, ohutusplakat vms), ajakirja trükkimine ning kommunikatsioonitegevuste kavandamine ja läbiviimine ajakirja ja selles ilmuvate artiklite tutvustamiseks ja levitamiseks (PR). Hankelepingu täitmise tulemusena peab valmima ajakiri elektroonsel kujul (veebiversioon) ja paberkandjal. Kuna vastavalt hankelepingu esemele peab ajakiri ilmuma nii paberkandjal kui veebiversioonis ning hankelepingu esemeks on ka kommunikatsioonitegevused, siis ilma veebis kommunikatsioonitegevusi tegemata on praktiliselt võimatu lepingut täita. Seega ei saa öelda, et Delfis artiklite avaldamise näol on tegemist täiendavat keskkonnahoidlikku lisandväärtust pakkuva lahendusega.

6.5. Hankija ei nõustu Vaidlustajaga, et Hankija on Kolmanda isiku pakkumuse hindamisel rikkunud Riigihanke tingimusi.

Kolmas isik on oma pakkumuses kirjeldanud, kuidas ajakirja väljaandmise protsessis või järeltegevustes on arvestatud täiendavate keskkonnahoidlike lahendustega. Protokolilis on välja toodud, millele tuginedes Hankija leidis, et tegemist on keskkonnahoidliku lisandväärtusega. Nt on Kolmas isik välja toonud, et neil on võimalus suunata tööd kõige sobivamasse masinasse vähendades materjalikulu ja jääkide teket. Lisaks on võimalus mahutada trükis kõige optimaalsemale poognale ja vähendada transporti, tootes tellijale võimalikult lähedal ning jääkide tekkimisel suunatakse paber ümbertöötlemisele. Ajakirjad pakendatakse transpordiks taaskasutatud materjalist kastidesse. Ajakirja trükiks ja pakendamiseks ei kasutata kilet ega laminaati. Trükikoda on valmis võtma tagasi trükiste ülejäägid, et suunata need uuesti ringlusesse. Kõikide nende tegevuste puhul on tegemist otseselt ajakirja väljaandmise protsessi või järeltegevustega ning need annavad keskkonnahoidlikku lisandväärtust ja on selgelt määratletavad. Ei vaja eraldi lahti kirjutamist, et nt materjali- või transpordikulu vähenemisega

väheneb ka automaatselt keskkonnajalajalg. Tegemist on ka kindlasti täiendavate tegevustega, sest ka ilma neid tegevusi tegemata oleks võimalik lepingut täita.

6.6. Hankija ei nõustu Vaidlustaja väitega, et Hankija on Vaidlustaja ja Kolmanda isiku suhtes samu asjaolusid ja tingimusi käsitlenud erinevalt.

Vaidlustaja väitel ei ole Hankija arvestanud ega hinnanud Vaidlustaja igapäevase tegevuse üldist keskkonnahoidlikkust, küll aga on seda teinud Kolmanda isiku suhtes.

Vaidlustaja on vaidlustusmenetluses oma pakkumust täiendanud, mis on aga keelatud ning Hankijal puudub õigus arvesse võtta seda infot, mida pakkumuses esitatud ei ole (nt viide sellele, et ka Vaidlustaja poolt kasutatav trükikoda (Printall) võtab samuti tagasi kõigi trükiste ülejäägid ja hoolitseb, et need läheks tagasi ringlusesse).

6.7 Hankija esitas 30.05.2024 täiendavad seisukohad.

6.7.1. Vaidlustaja leiab täiendavalt, et Hankija ei ole määratlenud kriteeriume ega piiranguid keskkonnahoidlikele meetmetele ega selgitanud RHAD-is „digiprügi“ tähendust. Lisaks leiab Vaidlustaja, et paber kandjal ajakirja levitamine on juba olemuselt keskkonnale koormavam kui Vaidlustaja pakutav (täiendavate) artiklite veebis avaldamise võimalus.

Pakkujal oli hindamismetoodika keskkonnahoidliku lisandväärtuse kolmanda komponendi eest võimalik saada 3 punkti juhul, kui pakkuja on pakkumuses kirjeldanud, kuidas ajakirja väljaandmise protsessis või järeltegevustes arvestatakse täiendavate (lisaks trükkimiseks kasutatavale paberile ja trükkimise protsessile) keskkonnahoidlike lahendustega ja selline pakutud lahendus loob täiendava lisandväärtuse ja selle osa keskkonnasäästu aspektist on selgelt määratletav. Seega on põhjendamatud Vaidlustaja etteheited selle kohta, et Hankija ei ole kriteeriume piisavalt määratlenud. Vaidlustaja lahendus avaldada artikleid veebis ei loo Hankija hinnangul täiendavat keskkonnahoidlikku lisandväärtust, sest hankelepingu täitmise tulemusena peab valmima ajakiri nagunii elektroonsel kujul (veebiversioon) ja paber kandjal. Küsimus ei ole hetkel selles, kui palju laiem on Vaidlustaja lugejaskond või kui palju rohkem see keskkonda säästab, vaid oluline on see, et Vaidlustaja pakutav lisaväärtus oleks selline, mis keskkonnasäästu ka reaalselt tagaks.

6.7.2. Asjakohatud on Vaidlustaja väited selle kohta, et ükski õigusnorm ei defineeri ega sisusta „digiprügi“ mõistet ning Hankija väide veebis sisalduva teabe digiprüginähtuse kohta ei ole üldteada.

Riigikohus on leidnud, et üldtuntuks saab tunnistada sellised faktilised asjaolud, mille kohta on arusaamisega ja kogenud inimestel üldjuhul olemas teadmine või mille kohta on võimalik üldsusele ligipääsetavatest ja usaldusväärsetest allikatest ilma eriteadmisi kasutamata ja ilma raskusteta kindlat teavet saada (RKKKo nr 3-1-1-28-12, p 8.2, nr1-22-1425/82). Digiprügi mõiste on laialdaselt kasutusel, selle definitsioon on lihtsalt googeldades leitav ning seda mõistet on kasutatud erinevates õigusaktides.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. RHAD hindamiskriteeriumide kohaselt on hindamiskriteeriumi *Keskkonnahoidlik lisandväärtus* osakaal 10 punkti ning asjasse puutuv Kirjeldus on järgmine:

3 punkti omistatakse järgmisel juhul:

Pakkuja on pakkumuses kirjeldanud, kuidas ajakirja väljaandmise protsessis või järeltegevustes arvestatakse täiendavate (lisaks trükkimiseks kasutatavale paberile ja trükkimise protsessile) keskkonnahoidlike lahendustega. Pakutud lahendus loob täiendava lisandväärtuse ning selle osa keskkonnasäästu aspektist on selgelt määratletav.

Seega Kirjeldusest nähtuvalt peab pakkuja keskkonnahoidliku lisandväärtuse kolmanda komponendi eest hindepunktide saamiseks olema pakkumuses kirjeldanud, kuidas ajakirja

väljaandmise protsessis või [ajakirja väljaandmise] järeltegevustes arvestatakse täiendavate keskkonnahoidlike lahendustega. Vaatamata asjaolule, et esimeses lauses on kasutatud sõna *lahendused* mitmuses, nähtub teisest lausest, et hindepunktide omistamiseks piisab ka sellest, kui kirjeldatud on ühte nõuetekohast keskkonnahoidlikku lahendust (pakutud *lahendus* (ainsuses)).

Vaidlustuse kohaselt on Hankija jätnud keskkonnahoidliku lisandväärtuse kolmanda komponendi eest Vaidlustajale alusetult 3 punkti andmata ning andnud Kolmanda isiku pakkumusele sama komponendi eest alusetult 3 punkti.

8. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustaja pakkumusele on keskkonnahoidliku lisandväärtuse kolmanda komponendi eest hindepunktid jäetud andmata põhjendatult.

8.1. Vaidlustuse kohaselt on hindepunktide omistamiseks määrav see, kas pakutud täiendavad lahendused on (i) objektiivselt keskkonnahoidlikud ja (ii) kas need on selgelt määratletavad. Vaidlustuskomisjon nõustub sellega tingimusel, et täiendavad lahendused on üksnes sellised, mis täiendavad *ajakirja väljaandmise protsessi või selle järeltegevusi* (sealjuures ei või need olla trükkimiseks kasutatava paberi ja trükkimise protsessiga seotud lahendused). Seega mitte igasuguse täiendava lahenduse eest ei too selle lahenduse keskkonnahoidlikkuse selgelt määratlemise võimalus kaasa 3. hindepunkti. Samal seisukohal on vaidlustuskomisjon ka Vaidlustaja väite osas, et RHAD-is ei olnud määratletud kriteeriume ega piiranguid selles osas, millised meetmed on käsitatavad keskkonnahoidlike meetmetena ning millised mitte – tõsi, RHAD-is ei olnud keskkonnahoidlikud meetmed piiratud, kuid neid meetmeid peab hindepunktide saamiseks saama täiendavalt arvestada *ajakirja väljaandmise protsessis või järeltegevustes*.

8.2. Vaidlustaja on soovinud saada 3 hindepunkti otsuse p-ist 5.4 nähtava kirjelduse eest. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustaja pakkumuses kirjeldatu (kokkuvõtlikult: lisaks Riigihankes nõutule avaldatakse 3 artiklit Delfis) ei täida hindepunktide saamise esmast tingimust, et tegemist peab olema keskkonnahoidliku lahendusega, millega täiendavalt arvestatakse *ajakirja väljaandmise protsessis või järeltegevustes*. Vaidlusaluseid hindepunkte omistatakse üksnes pakkumusele, kus ajakirja väljaandmise protsessis või ajakirja väljaandmise järeltegevustes arvestatakse täiendavate keskkonnahoidlike lahendustega ja asjas ei oma mingit tähtsust, kas Delfis artiklite avaldamine lisaks ajakirja väljaandmisele omaks Hankijale mingit täiendavat lisaväärtust (nt jõuab rohkemate inimesteni) või kas veebis (Delfis) artiklite avaldamine on iseenesest keskkonnasäästlik, seda sealjuures olukorras, kus TK kohaselt trükitakse iga ajakirjanumbrit eeldatavalt 750 tk sõltumata sellest, kas 3 artiklit avaldatakse ka Delfis või mitte. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et 3 artikli Delfis avaldamine ei ole täiendav keskkonnahoidlik lahendus ajakirja väljaandmise protsessis või selle järeltegevuses ja Vaidlustaja pakkumuses ka ei ole kirjeldatud seda, kuidas see seda oleks (kuidas Riigihankes ettenähtust laiemale auditooriumile info viimine on selline keskkonnahoidlik lahendus, millega täiendavalt arvestatakse ajakirja väljaandmise protsessis või ajakirja väljaandmise järeltegevustes). Vaidlustuskomisjon leiab, et 3 artikli avaldamine Delfis on küll täiendav lahendus Riigihankes nõutule, kuid see on ajakirja väljaandmise protsessist ja selle järeltegevusest sõltumatu tegevus, mis ei anna midagi keskkonnahoidlikku juurde ajakirja väljaandmise protsessile või selle järeltegevustele. Hankija ei ole vaidlusaluses hindamiskriteeriumis sätestanud hindamispunktide andmist võimalikult laiale ringile isikutele teabe jagamise eest.

8.3. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsus jätta Vaidlustaja pakkumusele keskkonnahoidliku lisandväärtuse kolmanda komponendi eest 3 punkti andmata on põhjendatud ja kooskõlas kehtestatud hindamiskriteeriumiga.

9. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Kolmanda isiku pakkumusele on keskkonnahoidliku

9 (11)

lisandväärtuse kolmanda komponendi eest hindepunktid antud põhjendatult.

9.1. Protokollist nähtuvalt on Hankija omistanud Kolmanda isiku pakkumusele hindepunktid keskkonnahoidliku lisandväärtuse kolmanda komponendi eest järgmise põhjendusega: *Hankija peab oluliseks lisaväärtuseks, mis on ka keskkonnasäästu aspektist selgelt määratletav, et trükikoda võtab tagasi trükiste ülejäägi (vanad ajakirjad ja/või jaotusmaterjalid), mis kasutust ei leidnud ja hoolitseb selle eest, et need läheksid tagasi ringlusesse.*

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et trükiste ülejääkide tagasi ja ringlusse võtmine täidab kõik nõuded selle komponendi järgseks hindepunktide omistamiseks:

- 1) see on täiendav lahendus ajakirja väljaandmise protsessile või selle järeltegevustele (kokku korjatakse/ringlusse võetakse Riigihankega tellitud, kuid üle jäänud ajakirjad);
- 2) see lahendus on objektiivselt keskkonnahoidlik ja selgelt määratletav (puudub vaidlus, et trükiste kokku korjamine ja taaskasutus on keskkonnasäästlik tegevus).

9.2. Kuna hindepunktide saamiseks piisab ka ühest keskkonnahoidlikust lahendusest (vt p 7), siis ei ole asja lahendamiseks vaja analüüsida, millist rolli võis mängida Protokollis Hankija lause Kolmanda isiku igapäevase tegevuse keskkonnasäästlikkuse kohta (*Oluline kestlikkuse vaatest on ka pakkuja igapäevane keskkonnasäästlik tegevus*). Samuti märgib vaidlustuskomisjon, et Protokollist ei nähtu, et Hankija oleks vaidlusalused 3 punkti omistanud Kolmanda isiku pakkumusele seonduvalt kasutatava trükikoja keskkonnasäästlikkusega (olulise lisandväärtusena on nimetatud vaid trükiste ülejääkidega seonduvat). Seega ei ole õige Vaidlustaja väide, et teda on koheldud Kolmanda isikuga võrreldes ebavõrdselt, kuna Vaidlustaja üldise tegevuse keskkonnahoidlikkust ei ole hindepunktide andmisel arvestatud.

9.3. Vaidlustaja väitel eeldas ta, et Hankija on teadlik, kellele ta soovib hangitavad ajakirjad ja materjalid paber kandjal edastada ning ülejääki, mida oleks vaja kokku koguda ja uuesti kasutusse võtta, ei teki. Seetõttu ei pidanud Vaidlustaja vajalikuks pakkumuses kirjeldada ajakirjade ülejääkide tagasi ja ringlusse võtmist ja seetõttu peab Vaidlustaja Kolmanda isiku taolise põhjenduse arvesse võtmist lubamatuks. Vaidlustuskomisjon sellega ei nõustu.

Vaidlustaja on ise väljendanud seisukohta, et RHAD-is ei olnud määratletud kriteeriume ega piiranguid selle osas, millised meetmed on käsitletavad keskkonnahoidlike meetmetena, millega vaidlustuskomisjon ka nõustus (p 8.1), samuti on Vaidlustaja väitnud, et Hankijal ei olnud õigust hinnata erinevate pakkujate pakutud lahenduste mõju suurust, mistõttu asjaolu, et Vaidlustaja lähtus antud juhul eeldusest, et Riigihankega tellitavaid trükiseid ühtegi üle ei jää, neid ei ole vaja kokku korjata ja uuesti kasutusse võtta, ei tähenda, et sellise olukorra tekkimine oleks objektiivselt välistatud. Vaidlustuskomisjoni arvates on usutav, et ajakirju võib üle jääda, Kolmas isik võis seda meedet (lahendust) välja pakkuda (pakkumuses kirjeldada) ning Hankija võis seda hindamisel arvesse võtta isegi juhul, kui selle meetme keskkonnamõju on minimaalne. Asjaolu, et Vaidlustaja ise ei tulnud pakkumust esitades selle peale, et kirjeldada täiendava keskkonnahoidliku lahendusena trükiste ülejääkide kokku kogumist/taaskasutamist ei tähenda, et Kolmanda isiku pakkumusele oleks hindepunkte omistatud õigusvastaselt.

10. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija on hinnanud pakkumusi hindamiskriteeriumi *Keskkonnahoidlik lisandväärtus* alusel kooskõlas RHAD-iga, mistõttu Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise kohta on vastavuses RHS § 117 lg-ga 1 ja selle kehtetuks tunnistamiseks alused puuduvad.

11. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

Hankija ei taotlenud kulude väljamõistmist. Kolmas isik oma seisukohti vaidlustusmenetluses ei esitanud, mistõttu tal kulusid tekkida ka ei saanud.

Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)
Angelika Timusk